

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามโดย
คำถามหาค่าร้อยละ จำแนกความเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ฯลฯ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อของแบบสอบถาม เพื่อหาค่า
คะแนนเฉลี่ยรวม และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเข้าใจบทบาททางการเมือง
และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจ ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้กำหนดช่วง
คะแนนเฉลี่ยไว้เพื่อสะดวกในการแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 1.00 - 2.39 หมายถึง มีความเข้าใจบทบาท
ทางการเมืองและมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 2.40 - 3.79 หมายถึง มีความเข้าใจบทบาท
ทางการเมืองและมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 3.80 - 5.00 หมายถึง มีความเข้าใจบทบาท
ทางการเมืองและมีส่วนร่วมมาก

ตอนที่ 3 พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามกับ
การมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือกล่าวอีกนัยคือพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ตามและตัวแปรอิสระนั่นเอง โดยใช้ cross tabulation (χ^2)
ดังนี้คือ

1. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

3. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
4. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการทำงานและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
5. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง
6. เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของธุรกิจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นอกจากนั้นยังมีการคำนวณหาความแปรปรวนภายในกลุ่ม ANOVA เพื่อสนับสนุนค่า χ^2 ที่คำนวณ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวดังกล่าวจะได้อธิบายเป็นตารางและลำดับของการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ตอนที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักธุรกิจจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	140	70.71
หญิง	58	29.29
รวม	198	100

จากตาราง จะเห็นว่าจำนวนนักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งระดับผู้จัดการฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชายถึงร้อยละ 70.71 ในขณะที่เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 29.29 เท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ชายมีความสนใจในอาชีพนักธุรกิจมากกว่าผู้หญิง หรือผู้ชายมีโอกาสมากกว่าผู้หญิงในการที่จะก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งในระดับนี้

ตารางที่ 2 จำนวนนักธุรกิจตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21 - 30	45	22.73
31 - 40	22	41.41
41 - 50	54	27.27
51 - 60	17	8.59
รวม	198	100

จากตาราง จะเห็นว่า นักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 31 - 40 ปี คือมีจำนวนร้อยละ 41.41 ทั้งนี้พอที่จะคาดการณได้ว่าวัยของนักธุรกิจที่มุ่งมั่นสร้างฐานของตนเอง จะมีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี

ตารางที่ 3 จำนวนนักธุรกิจตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษา	14	7.07
อนุปริญญา	16	8.08
ปริญญาตรี	127	64.14
สูงกว่าปริญญาตรี	41	20.71
รวม	198	100

จากการวาง แสดงว่า นักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในอัตราร้อยละ 7.07 8.08 64.14 และ 20.21 ตามลำดับ ซึ่งพอจะคาดการณ์ได้ว่านักธุรกิจส่วนใหญ่ มักจะจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับอื่น ๆ และมีจำนวนพอสมควรที่จบการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี สาเหตุที่นักธุรกิจส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาจเป็นเพราะนักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี ดังนั้นการศึกษาในสมัยนั้น แค่จบปริญญาตรีก็เพียงพอแล้วในการจะประกอบอาชีพธุรกิจ แต่ในปัจจุบัน สักส่วนของผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากจำนวนคน และงานเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ต่างกันมาก ทำให้ต้องมีการแข่งขันกันในการทำงานมากขึ้น

ตารางที่ 4 จำแนกนักธุรกิจตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พุทธ	179	90.40
อิสลาม	5	2.53
คริสต์	14	7.07
ฮินดู	-	-
อื่น ๆ	-	-
รวม	198	100

จากการวาง นักธุรกิจส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามนับถือพุทธศาสนา คือมีจำนวนสูงถึงร้อยละ 90.40 ซึ่งก็เป็นเพราะประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ดังนั้นจึงอาจคาดการณ์ได้ว่านักธุรกิจส่วนใหญ่ก็นับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ 5 จำนวนนักธุรกิจตามระยะเวลาในการทำงาน

ระยะเวลาในการทำงาน(ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 3	78	39.39
3 - 6	97	48.99
7 - 10	12	6.06
มากกว่า 10	11	5.56
รวม	198	100

จากตาราง จะเห็นว่านักธุรกิจที่ทำงานมา 3 - 6 ปี จะมีจำนวนถึงร้อยละ 48.99 ซึ่งมากที่สุด น้อยกว่า 3 ปี มีจำนวนร้อยละ 39.39 ซึ่งมีจำนวนร้องลงมา ช่วง 7 - 10 ปี มีร้อยละ 6.06 และช่วงมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีร้อยละ 5.56 จึงสามารถคาดการณ์ได้ว่านักธุรกิจจะก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งในระดัมนักธุรกิจฝ่ายหรือหัวหน้าแผนก จะต้องใช้เวลาไม่กี่ปี คือ 3 - 6 ปี เป็นส่วนใหญ่ และน้อยกว่า 3 ปี ร้องลงมา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ความก้าวหน้าในการทำงานหรือการที่จะก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่ง นักธุรกิจฝ่าย หรือหัวหน้าแผนก จึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่วนการที่ผู้ทำงานมา 7 - 10 ปี หรือมากกว่า 10 ปี มีจำนวนน้อย อาจเป็นเพราะเมื่อทำงานมานานก็ จะมีการเลื่อนขั้นไปดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนนักธุรกิจตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000	79	39.90
10,001 - 20,000	66	33.33
20,001 - 30,000	19	9.59
30,001 - 40,000	17	8.59
มากกว่า 40,000	17	8.59
รวม	198	100

จากตารางแสดงว่า รายได้จากผู้ประกอบการประกอบอาชีพธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า 10,000 บาท คือร้อยละ 39.90 และมีรายได้อยู่ในระดับ 10,001 - 20,000 บาท ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 33.33 จึงคาดการณ์ได้ว่านักธุรกิจในระดับผู้จัดการฝ่าย หรือหัวหน้าแผนกส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และ 10,001 - 20,000 บาท ต่อเดือน

หมายเหตุ รายได้ที่ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน อาจจะเป็นการกำหนดรายได้ค่าสุกที่สูงเกินไป จึงทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่ละเอียดเพียงพอ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของนักธุรกิจจำแนกตามประเภท
ธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
การเงิน	19	9.59
บริการ	61	30.81
อุตสาหกรรม	29	14.65
นำสินค้าเข้าและส่งออก	28	14.14
สิ่งทอ	18	9.09
ปิโตรเลียม	5	2.53
อุปโภคบริโภค	38	19.19
รวม	198	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่านักธุรกิจส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจประเภท
การให้บริการ คือ มีถึงร้อยละ 30.81 รองลงมาได้แก่ ธุรกิจประเภทอุปโภค
บริโภค อุตสาหกรรม นำสินค้าเข้าและส่งออกมีอยู่ร้อยละ 19.19 14.65
14.14 ตามลำดับ ธุรกิจประเภทการเงินและสิ่งทอมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ
ประมาณร้อยละ 9 ส่วนธุรกิจที่มีนักธุรกิจประกอบการน้อยที่สุดคือปิโตรเลียมมีเพียง
ร้อยละ 2.53 เท่านั้น สาเหตุที่นักธุรกิจผู้ประกอบการน้อยที่สุดคือปิโตรเลียมมีเพียง
การให้บริการอาจจะเป็นเพราะธุรกิจประเภทการให้บริการเป็นธุรกิจขนาดใหญ่
มีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ต้องการจะมาขอใช้บริการ และบริการต่าง ๆ ที่จะ
ให้แก่ประชาชนก็มีมากมายหลายประเภท.

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและอัตราร้อยละของนักธุรกิจโดยจำแนกตาม
สถานภาพทางการเมือง

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.)	31	15.7
เป็นสมาชิกพรรคแต่ไม่ได้เป็น สส.	43	21.7
อื่น ๆ	124	62.6
รวม	198	100

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนนักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะ
ได้แก่ นักธุรกิจที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ คิดเป็นร้อยละ 62.6 ของ
ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และนักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันหมายถึง
ที่เป็น สส. และเป็นสมาชิกพรรคการเมืองรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 37.4

ตารางที่ 9 จำแนกตามอาชีพของนักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ว่าก่อนมาดำรงตำแหน่งนี้ประกอบอาชีพอะไร

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักหนังสือพิมพ์	10	13.5
รับราชการ	3	4.1
ทนายความ	23	31.1
ธุรกิจ	32	43.2
เกษตรกร	6	8.1
รวม	74	100

จากการวาง แสดงว่า ก่อนที่นักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเข้ามาดำรงตำแหน่งนี้ ส่วนใหญ่ก็ได้ประกอบอาชีพธุรกิจโดยคงอยู่แล้ว คือ คิดเป็นร้อยละ 43.2 ของนักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รองมาได้แก่ทนายความ ซึ่งถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่จัดอยู่ในประเภทบริการ คิดเป็นร้อยละ 31.1 ส่วนอาชีพอื่นที่เคยประกอบมา เช่น รับราชการ ถึงแม้ไม่ใช่ นักธุรกิจ แต่ขอให้เข้าใจกันว่า นักธุรกิจพวกนี้ได้ลาออกจากราชการเพื่อมาดำรงตำแหน่งทางการเมืองและในปัจจุบันได้ประกอบธุรกิจควบคู่ไปด้วย ประกอบกับการดำรงตำแหน่งการเมืองนี้

ตารางที่ 10 จำนวนรูปแบบของนักธุรกิจที่ให้การช่วยเหลือทางการเมือง

การช่วยเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยทางการเงิน	28	14.2
ช่วยทางกิจกรรม	63	31.8
สนใจแต่ไม่เคยให้ความช่วยเหลือ	107	54.0
รวม	198	100

จากการวาง จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วนักธุรกิจเพียงแต่ให้ความสนใจเท่านั้น แต่ยังไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใด ๆ รองลงมาได้แก่การช่วยเหลือทางกิจกรรม เช่น การช่วยเหลือเสี่ยง การสมัครเป็นสมาชิกพรรค เป็นต้น และสุดท้ายคือการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมือง เป็นต้น ถึงคิดเป็นร้อยละ 54.0, 31.8, และ 14.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำแนกตามรูปแบบของการศึกษามหาสารทางการเมือง

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
สื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	198	59.5
ไปฟังอภิปรายหาเสียง	92	27.6
ไปฟังอภิปรายตามสถาบันการศึกษา	36	10.8
เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองตามสถาบันการศึกษา	7	2.1
รวม	333	100

จากตาราง แสดงว่า นักธุรกิจไทยในปัจจุบันอาจจะเรียกได้ว่าทุกคนศึกษามหาสารทางการเมืองโดยผ่านทางสื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ของรูปแบบการศึกษามหาสาร รองลงมาได้แก่ การไปฟังอภิปรายหาเสียงตามสถาบันการศึกษา และการเข้าอบรมความรู้ทางการเมือง คิดคิดเห็นร้อยละ 27.6 10.8 และ 2.1 ตามลำดับ ทำให้อาจสรุปได้ว่า สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ก่อนข้างจะมีอิทธิพลอย่างสูงในการรับรู้มหาสารทางการเมืองของนักธุรกิจเพราะเป็นการทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่เสียเวลาและการงานเท่าใด.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม คำร้อยละ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบสอบถามแต่ละข้อในเรื่องที่เกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาททางการเมือง และการมีส่วนร่วมในการเมืองของนักธุรกิจ

ความถี่เห็น	เห็นควย	เห็นควย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นควย	รวม	SD	T
	อย่างยิ่ง			กัย	อย่างยิ่ง			
คำถาม								
ระกัยคะแนน	5	4	3	2	1			
1. การที่รัฐบาลบริหารประเทศแล้วดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจไม่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนแล้ว ท่านจะร่วมมือกับรัฐบาลในการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มที่	76 (38.38)	89 (44.95)	24 (12.12)	7 (3.54)	2 (1.01)	198 (100)	0.84	4.16
2. หากท่านมีความสนใจในกิจกรรมทางการเมือง จะทำให้โอกาสเขาไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย	55 (27.78)	73 (36.87)	53 (26.77)	16 (8.08)	1 (0.50)	198 (100)	0.94	3.83

ความถี่เห็น	เห็นทัว	เห็นทัว	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นทัว	ไม่เห็นทัว	รวม	SD	\bar{x}
	อย่างยั้ง			ทัว	อย่างยั้ง			
ค่าถาม	5	4	3	2	1			
3. ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาหังคานเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม กลุ่มนักธุรกิจควรจะไปมีส่วนร่วมทางด้านการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าร่วมรัฐบาล	59 (29.80)	87 (43.94)	32 (16.16)	17 (8.59)	3 (1.51)	198 (100)	0.97	3.92
4. ไม่ว่ากลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดจะเข้ามาบริหารประเทศไม่สงคผลกระทบออกกลุ่มธุรกิจแทยางใด	1 (0.50)	12 (6.06)	27 (13.64)	96 (48.49)	62 (31.31)	198 (100)	0.86	1.96
5. หากมีโอกาสท่านจะสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	15 (7.58)	34 (17.17)	72 (36.36)	42 (21.21)	35 (17.68)	198 (100)	1.16	2.76

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความถี่เห็น	เห็นทวย อย่างยิ่ง	เห็นทวย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ทวย	ไม่เห็นทวย อย่างยิ่ง	รวม	SD	X
	ระดับคะแนน	5	4	3	2			
คำถาม								
6. โดยส่วนรวมแล้ว ท่านคิดว่ากาการดำเนินงานของรัฐบาลและการปฏิบัติงานของข้าราชการในอค์ศที่ขานมาไคช่วยปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น	16 (8.08)	38 (19.19)	54 (27.27)	51 (25.76)	39 (19.70)	198 (100)	1.21	2.70
7. ปัจจุบันนักธุรกิจมีภาระหน้าที่มากเกินกว่าที่จะสนใจเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศ	11 (5.56)	26 (13.13)	23 (11.62)	104 (52.52)	34 (27.17)	198 (100)	1.08	2.37
8. ความสำคัญของบุคคลชั้นอยู่กัฐานะทางเศรษฐกิจสังคม และอำนาจทางการเมืองของเขามากกว่าชั้นอยู่กัความสามารถและผลงาน	59 (29.80)	56 (28.28)	22 (11.11)	41 (28.71)	20 (10.10)	198 (100)	1.37	3.47
9. ความมั่นคงทางธุรกิจจะนำมาซึ่งอำนาจทางการเมือง	55 (27.72)	97 (48.99)	23 (11.62)	20 (10.10)	3 (1.52)	198 (100)	0.96	3.91

ความถี่เห็น	เห็นทวย อย่างถึง	เห็นทวย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นทวย	ไม่เห็นทวย อย่างถึง	รวม	SD	X
	คำถาม	ระดับคะแนน	5	4	3			
10. หานควรสนใจติดตามการดำเนินงานของ รัฐบาลอย่างใกล้ชิด	52 (26.26)	121 (61.11)	18 (9.09)	7 (3.54)	- (0)	198 (100)	0.70	4.10
11. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นวิธี เกี่ยวหาคนที่ท่านจะสามารถเข้าไปมีส่วน รวมต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล	23 (11.62)	65 (32.83)	33 (16.67)	50 (25.25)	27 (13.64)	198 (100)	1.26	3.04
12. ในกรณีที่รัฐบาลดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ ซึ่กับผลประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจ สถาบัน ธุรกิจทุกสถาบันควรรวมตัวกันเพื่อให้เกิด พลังต่อรอง	22 (11.11)	57 (28.79)	38 (19.19)	61 (30.81)	20 (10.10)	198 (100)	1.20	3.00
13. วิธีที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งจุดหมายปลายทาง ของการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น คือ การถกเถียงและการปรึกษาหารือกัน	38 (19.19)	81 (40.91)	42 (21.21)	35 (17.68)	2 (1.01)	198 (100)	1.02	3.59

ความถี่เห็น	เห็นควย	เห็นควย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็นควย	รวม	SD	\bar{x}
	อย่างยิ่ง			ควย	อย่างยิ่ง			
คำถาม	5	4	3	2	1			
ระดับคะแนน								
14. การรวมตัวของกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ (เช่น หอการค้าไทย ฯลฯ) จะมีส่วนเอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทนายมากขึ้น	24 (12.12)	113 (57.07)	43 (21.72)	18 (9.09)	- (0)	198 (100)	0.79	3.72
15. นโยบายของรัฐบาลควรกำหนดคิโยคะแนนเสียงรางวัลมาก	64 (32.32)	94 (47.47)	24 (12.12)	14 (7.07)	2 (1.01)	198 (100)	0.90	4.03
16. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนนั้น เป็นเพียงทฤษฎีไม่สามารถปฏิบัติจริงได้	63 (31.82)	55 (27.78)	25 (12.63)	49 (24.75)	6 (3.03)	198 (100)	1.25	3.61
17. รัฐบาลปัจจุบันบริหารประเทศโดยยึดผลประโยชน์ของกลุ่มคนมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน	50 (29.29)	64 (32.32)	50 (29.29)	26 (13.13)	8 (4.04)	198 (100)	1.12	3.62

คำถาม	ความถี่เห็น					รวม	SD	\bar{X}
	เห็นมาก อย่างยิ่ง	เห็นมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น มาก	ไม่เห็น อย่างยิ่ง			
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1			
18. เรื่องการ เมืองและการปกครอง เป็นเรื่อง สลับซับซ้อนเกินกว่าท่านจะเข้าใจ	31 (15.66)	42 (21.21)	25 (12.63)	85 (42.93)	15 (7.58)	198 (100)	1.25	2.94
19. ถ้ามีการเลือกตั้ง ส.ส. และท่านจำเป็นต้อง เจรจาเรื่องธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ มากมาย ท่านจะไม่ไปลงคะแนนเสียง เลือกตั้ง	11 (5.56)	23 (11.62)	40 (20.20)	89 (44.95)	35 (17.68)	198 (100)	1.08	2.42
20. การเมือง เป็นเรื่อง เกี่ยวกับอำนาจ ดังนั้น การโค่นล้มอำนาจทางการเมือง จึงนำ มาซึ่งผลประโยชน์ต่อธุรกิจของท่าน	23 (11.62)	103 (52.02)	18 (9.09)	48 (24.24)	6 (3.03)	198 (100)	1.07	3.45
21. รัฐบาลปัจจุบัน โดยการนำของพลเอกเปรม กิตติสุลลานนท์ ได้ให้ความสำคัญต่อกลุ่ม ธุรกิจในการ เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ มากขึ้น	26 (13.13)	118 (59.60)	44 (22.22)	9 (4.55)	1 (0.50)	198 (100)	0.74	3.80

คำถาม	ความนึกเห็น	เห็นควย อย่างยิ่ง	เห็นควย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นควย	ไม่เห็นควย อย่างยิ่ง	รวม	SD	X
	ระคัมคะแนน	5	4	3	2	1			
22. การเรียกร่องและการเกินชววนของ กลุ่มคาง ๆ ในสังคม เป็นการ สร้างควมวุ่นวายและความไร เสถียรภาพทางการเมือง		17 (8.59)	51 (25.70)	55 (27.78)	61 (30.81)	14 (7.07)	198 (100)	1.09	2.98
23. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม สถาบันธุรกิจในปัจจุบันใ้ทุ่รับการยอมรับจาก กลุ่มข้าราชการ และกลุ่มคาง ๆ ใน สังคมไทยมากขึ้นกว่าแตกอน		29 (14.65)	132 (66.67)	28 (14.14)	9 (4.55)	- (0)	198 (100)	0.68	3.91
24. การประสานผลประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ ระหว่างสถาบันทางธุรกิจและสถาบันทหาร จะทำให้กลุ่มธุรกิจ เขาใจบทบาททาง การเมืองมากขึ้นในอนาคต		49 (24.15)	80 (40.40)	43 (21.72)	14 (7.07)	12 (6.06)	198 (100)	1.10	3.7
รวมคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด								1.03	3.38

จากตารางที่ 10 เรื่องความเข้าใจบทบาททางการเมืองของนักธุรกิจ
ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของความเข้าใจบทบาททางการเมืองของนักธุรกิจรวม 24 ข้อ
= 3.38 และ SD = 1.03

การที่ $\bar{X} = 3.38$ แสดงว่านักธุรกิจในปัจจุบันมีความเข้าใจใน
บทบาทของตนเองอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
เป็นนักธุรกิจที่ทำงานได้ประมาณ 3 - 6 ปี ยังไม่มีอำนาจในการบริหารเท่าที่ควร
และประสบการณ์ในวงการธุรกิจยังมีน้อยอยู่

ส่วนค่า SD จะเห็นว่ามีค่าสูงพอสมควร แสดงว่านักธุรกิจที่ตอบ
แบบสอบถามมีความเข้าใจในบทบาททางการเมืองแตกต่างกันพอสมควร ซึ่งหมายถึง
ว่ายังมีนักธุรกิจบางส่วนที่มีความเข้าใจบทบาททางการเมืองของตนมากกว่านี้ ใน
ขณะเดียวกันนักธุรกิจบางส่วนอาจจะมีความเข้าใจในบทบาททางการเมืองของตนน้อย
กว่านี้ แต่อย่างไรก็ตามค่า \bar{X} ที่คำนวณได้ก็มีความเชื่อถือได้พอสมควร

ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจ จะพิจารณาจากค่าถาม
ใน (จากส่วนที่ 4) ข้อ 1, 2, 10, 14, 20 และ 23 โดยดูค่า \bar{X} และ SD
ดังนี้คือ

ข้อ 1	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	= 4.16	SD = 0.84
2	"	= 3.83	" = 0.94
10	"	= 4.10	" = 0.70
14	"	= 3.72	" = 0.79
20	"	= 3.45	" = 1.07
23	"	= 3.91	" = 0.68
รวมคะแนนเฉลี่ย		<u>3.86</u>	<u>0.87</u>

จากการคำนวณ $\bar{X} = 3.86$ และ $SD = 0.87$ แสดงว่านักธุรกิจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง และแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันและในอนาคต นักธุรกิจไทยจะเข้ามามีส่วนทางการเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งเห็นถึงความจำเป็นที่ระบบการเมืองและระบบ เศรษฐกิจจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งพหุอาสัย และเชื่ออำนาจประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการยอมรับตามสมมติฐานที่ 1

ในขณะเดียวกัน จะเห็นว่าค่า SD มีค่าเพียง 0.87 ซึ่งนับว่าค่อนข้าง ค่า แสดงว่านักธุรกิจมีความเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ค่อย แตกต่างกันหรือแทบจะพูดได้ว่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันพอสมควร และถ้าจะพิจารณา ค่า X ที่คำนวณได้ ทำให้เชื่อมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้น เพราะค่า \bar{X} ค่อนข้างจะมี ค่าสูง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3

ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 13 พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนักธุรกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อายุ(ปี)	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
21 - 30	(207) 79.00	(50) 18.12	(19) 6.88	(276) 100.00
31 - 40	(360) 74.07	(71) 14.61	(55) 11.32	(486) 100.00
41 - 50	(242) 74.69	(52) 16.05	(30) 9.26	(324) 100.00
51 - 60	(77) 75.49	(14) 13.73	(11) 10.78	(102) 100.00
รวม	(886) 74.58	(187) 15.74	(115) 9.68	N = (1188) 100.00

$$\chi^2 = 5.46 \quad df = 6 \quad sig = 0.07128$$

ในตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนักธุรกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปรากฏว่าระดับอายุของนักธุรกิจที่แตกต่างกันมีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ประการใด นั้นหมายความว่า แม้ว่านักธุรกิจจะมีอายุมากแต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย ทั้งจะพิจารณาได้จากในตารางที่ 13 โดยจะแยกพิจารณาค่าความถี่ที่อายุออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่า แม้นักธุรกิจที่มีอายุ 51 - 60 ปี จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากมีอยู่ถึงร้อยละ 75.49 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันนักธุรกิจซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมืองมากและมีอายุ 21 - 30 ปี ก็มีจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือมีถึงร้อยละ 75 ส่วนในระดับที่รอง ๆ ลงมา คือนักธุรกิจซึ่งมีอายุ 41 - 50 ปี และ 31 - 40 ปี มีจำนวนร้อยละ 74.69 และ 74.07 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าจำนวนไม่ไต่แตกต่างกันมากนัก นั่นคืออายุไม่ใช่ตัวแปรที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันแต่อย่างไร เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า นักธุรกิจที่มีอายุต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันด้วย และจะเห็นได้ว่าผลที่ได้จากการวางสอดคล้องกับการวิจัยของ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่ได้สรุปไว้ว่า ผู้ที่มีอายุอยู่ในวัยกลางคน คือ อายุ 40 - 50 ปี จะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุดและมีอัตราการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุดและอัตราการมีส่วนร่วมจะค่อย ๆ ลดลงเป็นลำดับในวัยสูงอายุ เพราะจากการศึกษาวิจัยของผู้ศึกษาในครั้งนี้พบว่า เมื่อพิจารณาจากจำนวนนักธุรกิจทั้งหมด นักธุรกิจที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากซึ่งมีอายุ 31 - 40 ปี จะมีจำนวนมากที่สุด คือมีอยู่ร้อยละ 30.30 ในขณะที่เดียวกันนักธุรกิจที่มีอายุ 41 - 50 ปี จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากจะมีจำนวนรองลงมาคือร้อยละ 20.37 แต่เมื่อนักธุรกิจมีอายุมากขึ้น คือ 51 - 60 ปี การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะลดลงอย่างมากคือเหลือเพียงร้อยละ 6.48 เท่านั้น ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 14 พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
มัธยม	(58) 69.05	(18) 21.43	(8) 9.52	(84) 100.00
อนุปริญญา	(67) 69.79	(11) 11.46	(18) 18.75	(96) 100.00
ปริญญาตรี	(571) 75.53	(115) 15.21	(70) 9.26	(756) 100.00
สูงกว่าปริญญาตรี	(198) 78.57	(39) 15.48	(15) 5.95	(252) 100.00
รวม	(894) 75.25	(183) 15.40	(111) 9.34	(1188) 100.00

$$\chi^2 = 16.36 \quad \text{d.f.} = 6 \quad \text{sig} = 0.02013$$

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็ปรากฏว่าความแตกต่างในระดับการศึกษามีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ยิ่งนักธุรกิจมีระดับการศึกษาสูงขึ้นเพียงใดก็ยิ่งจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 14 คือ อัตราร้อยละ

ของนักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมืองมากมีอยู่ 69.05 นักธุรกิจที่จบการศึกษาระดับอนุปริญาตรีร้อยละ 69.79 นักธุรกิจที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีร้อยละ 75.53 และจำนวนนักธุรกิจที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่งก็คือ นักธุรกิจที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีอยู่ถึงร้อยละ 78.57 ซึ่งก็เว้นการยืนยันหรือยอมรับสมมติฐานที่ว่านักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาต่าง ๆ กันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันด้วย และนักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาสูงมากเพียงใดก็จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และลักษณะของความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะการศึกษาทำให้คนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น สนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีหน้าที่การงานสูง มีโอกาสได้รับข่าวสารทางการเมืองได้มาก และมีสามมัญสำนึกในการจะใช้สิทธิของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

สำหรับการเปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ได้นำมาคำนวณหาความสัมพันธ์โดยวิธี Cross Tabulation (χ^2) เนื่องจากนักธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธถึง 90 กว่าเปอร์เซ็นต์ และมีผู้นับถือศาสนาอื่นอีกเล็กน้อย คือ อิสลาม และคริสต์ ดังนั้นจึงไม่ได้นำมาคำนวณหาความสัมพันธ์ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิธีนี้ ตัวแปรควรจะมีหลายประเภทและในแต่ละประเภทควรมีจำนวนที่กระจายกันไป ไม่ใช่มารวมกันอยู่ที่ประเภทใดประเภทหนึ่ง เพียงประเภทเดียว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการทำงาน
กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เวลาในการทำงาน (ปี)	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
น้อยกว่า 3	(338) 74.12	(65) 14.26	(53) 11.62	(456) 100.00
3 - 6	(452) 75.33	(98) 16.33	(50) 18.34	(600) 100.00
7 - 10	(52) 78.79	(12) 18.18	(2) 3.03	(66) 100.00
มากกว่า 10	(49) 74.24	(8) 12.12	(9) 13.64	(66) 100.00
รวม	(891) 85.00	(183) 15.40	(114) 4.60	(1188) 100.00

$$\chi^2 = 8.744 \quad d.f. = 6 \quad sig = 0.06251$$

จากตารางที่ 15 ได้มีการจำแนกนักธุรกิจออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระยะเวลาในการทำงาน ไม่ปรากฏว่าความแตกต่างในระยะเวลาในการทำงานมีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่าร้อยละ 78.79 ของนักธุรกิจที่ทำงานมาแล้ว 7 - 10 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองมากอยู่ในระดับสูงสุด นักธุรกิจที่ทำงานมา 3 - 6 ปี ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากมีอยู่ร้อยละ 75.33 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่รองลงมา ส่วนนักธุรกิจที่มีอายุการ

ทำงานมากกว่า 10 ปี ซึ่งน่าจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากเป็นจำนวนสูงสุด แต่กลับมีจำนวนเกือบน้อยที่สุดคือมีร้อยละ 74.24 ซึ่งมากกว่านักธุรกิจที่ทำงานมาน้อยกว่า 3 ปี เพียงเล็กน้อยเท่านั้น (นักธุรกิจที่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 3 ปี ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากมีอยู่ร้อยละ 74.12)

ดังนั้นก็พอจะสรุปได้ว่าระยะเวลาในการทำงานของนักธุรกิจไม่ใช่ตัวแปรที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน นั่นคือนักธุรกิจที่มีระยะเวลาในการทำงานนานไม่จำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก เป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 ที่ว่านักธุรกิจที่มีระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม จากตัวเลขที่อยู่ในตารางอาจสรุปได้ว่านักธุรกิจที่มีระยะเวลาในการทำงานระหว่าง 7 - 10 ปี จะมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งช่วงระยะเวลาในการทำงานช่วงนี้อาจเป็นช่วงที่นักธุรกิจประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน จึงมีเวลาและมีความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ในช่วงระยะเวลาก่อนหน้านี้นี้น้อยกว่า 3 ปี อาจเป็นช่วงเวลาที่นักธุรกิจยังขาดประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งในการทำงาน จะต้องขวนขวายหาความรู้ ความชำนาญ ไม่มีเวลาที่จะมาให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และช่วงหลังจาก 10 ปี ของการทำงาน นักธุรกิจอาจจะเกิดความเฉื่อยชาทำงานไปวัน ๆ ไม่สนใจสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งการจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ระดับรายได้ต่อเดือน (บาท)	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
น้อยกว่า 10,000	(333) 71.15	(83) 17.74	(52) 11.11	(468) 100.00
10,001 - 20,000	(286) 71.15	(70) 17.41	(46) 11.44	(402) 100.00
20,001 - 30,000	(90) 78.95	(15) 13.16	(9) 7.89	(114) 100.00
30,001 - 40,000	(85) 83.33	(13) 12.75	(4) 3.92	(102) 100.00
มากกว่า 40,001	(95) 93.14	(5) 4.90	(2) 1.96	(102) 100.00
รวม	(889) 74.83	(186) 15.66	(113) 9.51	(1188) 100.00

$$\chi^2 = 33.72 \quad \text{d.f.} = 8 \quad \text{sig.} = 0.00032$$

ระดับรายได้ของนักธุรกิจ เป็นอีกตัวแปรที่ผู้ศึกษาได้ให้ความสำคัญในการที่ศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจ และรายละเอียดจากตารางที่ 16 นี้ ก็ได้แสดงให้เห็นว่าระดับรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งนักธุรกิจตามระดับรายได้ต่าง ๆ ออกเป็น 5 กลุ่มด้วยกัน ซึ่งปรากฏว่า นักธุรกิจที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน มีอัตราร้อยละในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากเป็น 71.15 ซึ่งเท่ากับนักธุรกิจที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท ต่อเดือน นักธุรกิจที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวนร้อยละ 78.95 นักธุรกิจที่มีรายได้ 30,001 - 40,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวนร้อยละ 83.33 และนักธุรกิจที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากเป็นจำนวนมากที่สุดคือ นักธุรกิจที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,001 บาท มีอยู่ถึง ร้อยละ 93.14 นั้นแสดงให้เห็นว่ายิ่งนักธุรกิจมีระดับรายได้สูงมากขึ้นเท่าใด การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะมากขึ้นเท่านั้น เพราะผู้ที่มีรายไ้มากก็จะมีกำลังทรัพย์ในการที่จะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมือง ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย (ถึงผลสรุปที่ได้จากตารางที่ 14)

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าระดับรายได้เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการยอมรับสมมติฐานที่ 2 ที่ว่านักธุรกิจที่มีรายได้ต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน และนักธุรกิจยิ่งมีรายได้อ่างไร ก็ยิ่งจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของธุรกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเภทของธุรกิจ	การมีส่วนร่วมทางการเมือง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
การเงิน	(305) 70.60	(83) 19.21	(44) 10.19	(432) 100.00
บริการ	(168) 77.78	(29) 9.00	(19) 1.67	(216) 100.00
นิติสินค้าเข้าและส่งออก	(103) 74.64	(29) 21.01	(10) 7.25	(138) 100.00
สิ่งทอ	(8) 66.66	(2) 16.67	(2) 16.67	(12) 100.00
ปิโตรเลียม	(51) 70.83	(15) 20.83	(6) 8.34	(72) 100.00
อุปโภคบริโภค	(137) 69.19	(27) 13.64	(32) 16.16	(198) 100.00
รวม	(886) 74.58	(187) 15.74	(115) 9.68	(1188) 100.00

$$\chi^2 = 43.34 \quad \text{d.f.} = 14 \quad \text{sig.} = 0.00004$$

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าประเภทของธุรกิจกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในการศึกษาจะแบ่งกลุ่มนักธุรกิจตามประเภทของธุรกิจออกเป็น 7 ประเภทดังกล่าว พบว่านักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภทต่าง ๆ กันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยต่าง ๆ กันด้วย โดยนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมการเกษตรจะมีส่วนร่วมในการเมืองมากเป็นอัตราส่วนมากที่สุด คือมีจำนวนถึงร้อยละ 93.33 ในขณะที่นักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจ สิ่งทอที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากมีอยู่เพียงร้อยละ 66.66 นอกจากนั้น ร้อยละ 77.78, 75.69, 76.64, 70.83, 70.60, 69.19 ของนักธุรกิจที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมากเป็นนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจบริการ นำสินค้าเข้าและส่งออก วิเคราะห์เงิน และอุปโภคบริโภค ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจต่างประเภทกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะในแต่ละประเภทของธุรกิจ จะมีผลประโยชน์ตอบแทนที่ต่างกัน หรือเงื่อนไขในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน จึงจะเห็นได้จากกรณีที่นักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นจำนวนมากที่สุด ก็เนื่องมาจากประเทศไทยเราเป็นประเทศเกษตรกรรม และยังคงขาดความรู้ ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีเท่าที่ควร ดังนั้นอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับประเทศไทยคืออุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการเกษตร ซึ่งไม่จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง สามารถอาศัยผลิตผลทางการเกษตร รวมทั้งแรงงานภายในประเทศได้อย่างเต็มที่ ธุรกิจประเภทนี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามการที่ธุรกิจประเภทนี้จะประสบความสำเร็จสามารถจะผลิตเพื่อใช้อุปโภคบริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปขายแข่งขันกับต่างประเทศได้หรือไม่นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยนโยบายของรัฐบาลในการที่จะส่งเสริมให้การช่วยเหลือและสนับสนุน เช่น นโยบายทางด้านภาษีอากร นโยบายประกันราคา นโยบายให้เงินอุดหนุนหรือช่วยเหลือ เป็นต้น ดังนั้นนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้จึงต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อประโยชน์ของกลุ่มตนเอง

สำหรับธุรกิจประเภทอื่น ๆ ได้แก่ การบริการ รัฐวิสาหกิจ นำสินค้า
 เข้าและส่งออก ปีโตรเลียม การเงินและอุปโภคบริโภค ก็จะมีควมจำเป็นใน
 การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกันไปตามลำดับ ซึ่งการเข้ามี
 ส่วนร่วมทางการเมืองก็อยู่ในระดับที่สูงพอสมควร เนื่องจากธุรกิจเหล่านี้ก็ต้อง
 พึ่งพาอาศัยการสนับสนุนจากรัฐบาลมากพอสมควร ซึ่งจะมากน้อยต่างกันแค่ไหน
 ก็ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจนั้น ๆ

นักธุรกิจที่มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย คือ นักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภท
 อุปโภคบริโภค เนื่องจากธุรกิจประเภทนี้เป็นธุรกิจที่อาศัยการสนับสนุนหรือช่วยเหลือ
 จากรัฐบาลน้อยกว่าธุรกิจประเภทอื่น ๆ ส่วนใหญ่การขึ้นลงของราคาสินค้าประเภท
 นี้จะเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาด แค่อะไรก็ตามในบางครั้งอุปสงค์
 และอุปทานก็ไม่สามารถจะเป็นตัวกำหนดราคาของตลาดได้ รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าไป
 เกี่ยวข้อง เช่น การประกันราคาสินค้า การป้องกันการกักตุนสินค้าในสภาวะที่
 เศรษฐกิจเกิดเงินเฟ้อขึ้นมา ดังนั้นนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้จึงจำเป็น
 ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองด้วยเหมือนกัน ถึงแม้จะไม่มากเท่าธุรกิจ
 ประเภทอื่น ๆ ก็ตาม

และที่น้อยที่สุดคือสิ่งทอ เพราะว่าธุรกิจประเภทนี้ในไทยยังมีตลาดที่
 กว้างอีกมาก และประเทศไทยก็สามารถผลิตได้คุณภาพค่อนข้างดีแข่งขันกับต่าง
 ประเทศได้ จึงไม่ต้องเข้าไปพึ่งรัฐบาลมากนัก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจที่มีสถานภาพ
ทางการเมืองกับนักธุรกิจที่ไม่มีสถานภาพทางการเมือง ในเรื่องการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

สถานภาพทาง การเมือง	ช่วยเงิน	ช่วย กิจกรรม	ไปฟังการ หาเสียง	อื่น ๆ	รวม
สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร (ส.ส.)	(17) 94.84	(8) 29.80	(5) 16.13	(1) 3.23	(31) 100.00
สมาชิกพรรคแต่ ไม่ได้เป็น ส.ส.	(9) 20.93	(26) 60.47	(6) 13.95	(2) 4.69	(43) 100.00
นักธุรกิจอื่น ๆ	(2) 1.61	(3) 2.42	(72) 58.06	(47) 37.91	(124) 100.00
รวม	(28) 14.15	(37) 18.69	(83) 41.92	(50) 25.25	(198) 100.00

$$\chi^2 = 151.529 \quad \text{d.f.} = 6 \quad \text{sig.} = 0.00001$$

นอกจากตัวแปรต่าง ๆ ที่กล่าวถึงไปแล้ว ในการศึกษานี้ยังได้มีการ
พิจารณาตัวแปรหนึ่งคือ สถานภาพทางการเมือง โดยพิจารณาว่าสถานภาพทาง
การเมืองจะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ โดยจำแนก
นักธุรกิจออกเป็น 3 กลุ่ม ตามสถานภาพทางการเมือง และในขณะเดียวกันก็ได้
แบ่งการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 4 กลุ่ม ดังในตารางที่ 18 ซึ่งพบว่า
นักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับนักธุรกิจที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมี
ส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน นั่นคือความแตกต่างในสถานภาพทางการเมืองมีผลต่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากที่ไต่ถามมาแล้วถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยต่าง ๆ กัน อันได้แก่ รัศมีรายได้ รัศมีการศึกษาและประเภทของธุรกิจ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าสถานภาพทางการเมืองก็มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมทางการเมืองในรูปลักษณะหรือรูปแบบที่ต่าง ๆ กัน ดังที่ปรากฏว่านักธุรกิจที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยกรช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งอยู่ถึงร้อยละ 54.84 ซึ่งสูงกว่านักธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ รองลงมาคือการช่วยกิจกรรม ร้อยละ 25.80 ไปฟังการหาเสียง 16.13 และมีส่วนร่วมทางการเมืองทางบ้านอื่น ๆ อีกเล็กน้อยเพียงร้อยละ 3.23 ส่วนนักธุรกิจที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองแต่ไม่ได้เป็น ส.ส. ส่วนใหญ่จะช่วยกิจกรรมทางการเมืองเป็นอันดับแรกและสูงที่สุดคือ ร้อยละ 60.47 และอีกร้อยละ 20.93 จะช่วยเหลือทางการเงิน ร้อยละ 13.95 จะไปฟังการหาเสียง และอื่น ๆ อีกเพียงร้อยละ 4.65 สำหรับนักธุรกิจที่ไม่เป็น ส.ส. หรือสมาชิกพรรคการเมือง ร้อยละ 58.06 จะไปฟังการหาเสียงเป็นจำนวนสูงกว่านักธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ อีกร้อยละ 37.91 ส่วนการช่วยเงินและช่วยกิจกรรมมีเพียงแค่เล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.61 และ 2.42 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า นักธุรกิจที่เป็น ส.ส. จะมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการช่วยทางการเงินเป็นหลัก ส่วนนักธุรกิจที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะช่วยเหลือทางกิจกรรมทางการเมือง เป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการไปฟังการหาเสียงของนักธุรกิจทั้งสองกลุ่มจะมีจำนวนน้อย อาจเป็นเพราะนักธุรกิจทั้งสองกลุ่มมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองโดยเป็น ส.ส. หรือสมาชิกพรรค ดังนั้นจึงเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง เช่น การช่วยเงิน การช่วยกิจกรรม แต่สำหรับการไปฟังการหาเสียง นักธุรกิจ 2 กลุ่มนี้รู้ถึงนโยบายของพรรคแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องไปฟังการหาเสียง ในขณะที่นักธุรกิจอื่น ๆ ไม่มีโอกาสได้ทราบถึงนโยบายของ

พรรคการเมืองโดยตรง แต่เพราะมีได้ค่ารงตำแหน่งเป็น ส.ส. หรือสมาชิกของพรรค คือไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง จึงไม่มีความจำเป็นที่จะเข้าร่วมทางการเมืองโดยตรง แต่ก็มีความจำเป็นหรือเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจเป็นเพราะเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน จึงเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปฟังหาเสียงเพื่อให้ทราบนโยบายของพรรคต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในต่างอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ กับทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	985.62	328.54	5.1592
ภายในกลุ่ม	194	12,354.43	63.68	
รวม	197	13,340.05		

$$(\alpha = .01 \quad F_{3,194} = 4.6052)$$

จากตารางที่ 19 ถ้าพิจารณาค่า F จะเห็นได้ชัดว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้เกิดความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมือง นั่นคือ ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยต่างกัน และกลุ่มนักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มนักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า เนื่องจากค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มระดับรายได้ต่าง ๆ
กับทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แหล่งแปรปรวน	df	ss	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	12,283.84	761.28	8.8694
ภายในกลุ่ม	193	16,995.71	87.61	
รวม	197	19,279.55		

$$(\alpha = .01 \quad F_{4,193} = 3.3192)$$

เมื่อวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มนักธุรกิจที่มีระดับรายได้ต่าง ๆ กัน
กับทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะเห็นได้จากตารางที่ 20 ค่า F
สามารถยืนยันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ว่า ระดับรายได้ที่แตกต่าง
กันจะทำให้เกิดความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ ยิ่ง
นักธุรกิจมีระดับรายได้สูงขึ้นเท่าไรก็จะยิ่งเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
เท่านั้น แสดงว่าระดับรายได้เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มีทัศนคติในการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มประเภทธุรกิจต่าง ๆ
ถึงทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	6	4,502.22	750.37	7.2436
ภายในกลุ่ม	191	19,786.69	103.59	
รวม	197	24,288.91		

$$(\alpha = .01 \quad F_{6,191} = 2.8020)$$

จากการพิจารณาค่า F จากตารางที่ 21 จะพบว่าค่า F สามารถ
ยืนยันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเภท
ธุรกิจต่าง ๆ กับทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมือง นั่นคือ ความแตกต่างของ
กลุ่มประเภทธุรกิจมีผลต่อความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือนักธุรกิจ
จะมีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่าง ๆ กันไปตามประเภทของธุรกิจ
นั่นเอง。

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของกลุ่มนักธุรกิจที่มี
สถานภาพทางการเมือง กับทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

แหล่งแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1,466.99	733.49	6.5660
ภายในกลุ่ม	195	21,783.94	111.71	
รวม	197	23,250.93		

$$(\alpha = .01 \quad F_{2,195} = 4.6052)$$

สถานภาพทางการเมืองของนักธุรกิจ เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังจะพิจารณาจากค่า F ในตารางที่ 22 ซึ่งยืนยันอย่างเห็นได้ชัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักธุรกิจที่มีสถานภาพทางการเมือง กับนักธุรกิจที่ไม่มีสถานภาพทางการเมืองจะมีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน นักธุรกิจที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า นักธุรกิจที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักธุรกิจในปัจจุบันมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น หมายความว่า นักธุรกิจไทยตั้งแต่ระดับหัวหน้าแผนกขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจบทบาทของตนเองในทางการเมืองพอสมควร และถ้าพิจารณาจากแบบสอบถามจะพบว่า นักธุรกิจที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีความเข้าใจตนเองในการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูง ส่วนนักธุรกิจที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเข้าใจบทบาทของตนเองในระดับที่ต่ำกว่า อาจเป็นเพราะนักธุรกิจที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความใกล้ชิดกับระบบการเมืองมากกว่า ทำให้ทราบว่ามีบทบาทของตนเองควรจะเป็นเช่นไร และทำให้การมองภาพนักธุรกิจในส่วนรวมจะมีความเข้าใจบทบาทตนเองในระดับปานกลางเท่านั้น

ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า นักธุรกิจไทยโดยส่วนรวมมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูง ซึ่งรัฐบาลก็ควรเปิดโอกาสให้นักธุรกิจหรือกลุ่มนักธุรกิจได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เพราะเมื่อมีความต้องการสูงจะแสดงถึงการมีความกระตือรือร้นในการทำงานสูง เพื่อจะได้เกิดการประสานงานร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังอาจช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจบางประการที่บุคคลในภาครัฐบาลขาดความชำนาญได้ อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ต้องคอยควบคุมไม่ให้นักธุรกิจเข้ามามีการกอบโกยผลประโยชน์เพื่อตนเอง ควรควบคุมการดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติสูงสุด

จากสมมติฐานที่ 1 นักธุรกิจไทยที่ประกอบธุรกิจต่างกัน จะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผลที่ได้รับจากการศึกษาพบว่า ประเภทของธุรกิจที่ต่างกันจะมีผลทำให้นักธุรกิจมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงจะเห็นได้จากค่า chi-square

ในตารางที่ 17 และค่า ANOVA ในตารางที่ 21 นักธุรกิจในฐานะปัจเจก
 ละประเภทจะมีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันไปตามประเภท
 ของธุรกิจ

จากสมมุติฐานที่ 2 นักธุรกิจที่มีอายุ ประสบการณ์เวลาในการทำงาน
 ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 ที่แตกต่างกัน ในการศึกษาจะเห็นได้ว่า นักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาและรายได้
 ที่แตกต่างกันเท่านั้นจึงจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน
 ดังจะเห็นได้จากค่า chi-square ในตารางที่ 14 และ 16 กับค่า ANOVA

ในตารางที่ 19 และ 20 นักธุรกิจที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า และระดับ
 รายได้ที่สูงกว่า จะมีทัศนคติต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สูงกว่านักธุรกิจ
 ที่มีระดับการศึกษาและรายได้ที่ต่ำกว่า ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เฉพาะเรื่อง
 ความแตกต่างของระดับการศึกษาและระดับรายได้

ส่วนความแตกต่างของอายุและประสบการณ์เวลาในการทำงานของนักธุรกิจ
 ไม่มีผลต่อการมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักธุรกิจในปัจจุบันถึงแม้
 จะมีความแตกต่างในอายุและเวลาในการทำงาน ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีทัศนคติใน
 การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ดังเห็นได้จากค่า chi-square
 ในตารางที่ 13 และ 15 แสดงว่า ความแตกต่างในอายุและประสบการณ์เวลาใน
 การทำงานไม่มีส่วนสัมพันธ์ใด ๆ กับทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผิดกับ
 สมมุติฐานที่ตั้งไว้

และในสมมุติฐานที่ 3 ที่กำหนดไว้ว่า นักธุรกิจที่เคยดำรงตำแหน่งทาง
 การเมืองจะมีทัศนคติที่คิดหรือชอบที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักธุรกิจที่ไม่เคย
 ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผลจากการศึกษาพบว่า นักธุรกิจที่เคยดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมืองจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักธุรกิจที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทาง
 การเมือง ไม่ว่าจะเป็นในทางใด เช่น การช่วยเหลือทางการเงิน หรือช่วย
 กิจกรรมต่าง ๆ ของพรรค ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรง ดังจะเห็นได้จากค่า
 chi-square ในตารางที่ 18 และค่า ANOVA ในตารางที่ 22
 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้.